

van dien wakkeren, ouden veteraan, die gestreden had voor vrijheid en recht.

„Wilt ge me nu een genoeg doen, jongens?” vroeg hij; „wilt ge? Zingt dan ons volkslied! Ik heb een afkeer van de Internationale — laat ons nationaal lied weerklinken!”

Julius lachte.

„Dat kan gebeuren; vooruit, kameraden!” En zij zongen, dat het zoo daverde onder de reusachtige overkapping, het nationale volkslied, terwijl de roode strik en de nationale kokarde op Julius' borst prijkten.

De grijsaard zag het wel.

„Hoe kan dat nu samen gaan?” zeide hij, op den rooden strik wijzend.

Julius lachte al weer.

„Dat gaat boven uw pet, niet waar? Ik dacht het wel. Maar dat komt alles in 't gereede, hoor! Wij houden aan ons vaderland vast; dat beteekent die kokarde; en wij ijveren voor de verbroedering der volken — dat beteekent die roode strik.”

„En moeten vreemdelingen jullie leidlieden zijn?”

„Onze aristocraten doen het niet.”

Dat woord klonk als een openbaring. Er waren nobele mannen onder de aristocratie, die altijd vooraan stonden, en Stephan Tisza was er een van. Maar over 't algemeen kwam de aristocratie smadelijk te kort in de leiding, vooral in de geestelijke leiding des volks.

„Die jonge soldaat slaat den spijker op den kop,” zeide Hollán met droeve stem.

In zware gepeinen verliet de oude Prochaska het Perron. Het zou alles in het gereede komen, had de vroolijke, levenslustige Julius gezegd — zou 't waar zijn?

(Wordt vervolgd)

„PROFESSOR” OPPENHEIM †

De aanhalingsteekens hierboven zijn zooveel als een *eeere-diploma*, dat het Nederlandsche volk gaarne op de baar van dezen groote neerlegt.

Staatsraad had ik ook kunnen zeggen.

Een der allerhoogste posten van vrouwen, waartoe een Nederlandsch geleerde kan geroepen worden... maar als men *Oppenheim* teekenen wil in wat hij is geweest voor zijn volk, dan zegt men *professor*.

Professor tot zijn dood toe.

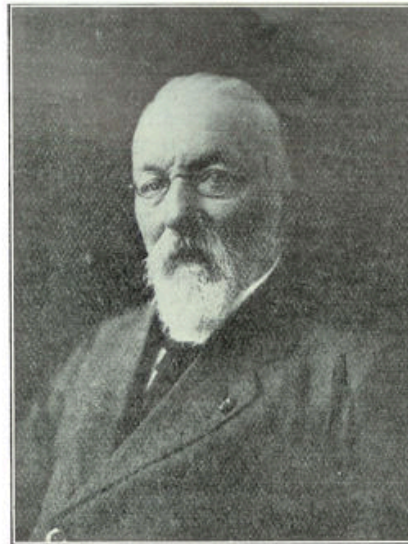
In zijn jeugd en tot zijn grijzen, frisschen ouderdom was hij de vraagbaak der studeerende jongelingschap; als — wat zijn vakken betrof — *Oppenheim* iets niet weten zou of oplossen kon, dan was 't wel zeker, dat het hier gold een voorloopig onoplosbaar probleem.

En in zijn rusttijd, tot hij in hoogen ouderdom tot zijn vaders verzameld werd, was 't waarlijk geen zeldzaamheid als een minister, hoofd van een der departementen, zoo gansch in-officieel eens bij *Oppenheim* opliep, om te hooren wat *hij* over een of andere brandende of moeilijke kwestie, die lag op *zijn* terrein, wel dacht.

Levenslang bleef hij de professor.

En de N. R. C. illustreerde dit treffend door de anecdote uit zijn leven, die haar redactie dus vertelt:

„Het zal nu elf jaar geleden zijn, dat *Oppenheim*, op een zomerschen middag, een vergadering van de Thorbecke-stichting had gehad in de Leidsche senaatskamer, en na afloop zoek was. Bij al zijn wijsheid en menschenkennis was hij een meester in het verdwalen, en hij zou dan in zeven slooten tegelijk kunnen loopen; dus was Leiden

7953

land een eminent geleerde.

En hij was, religieus, met gansch zijn ziel, een jood. 'k Ben blij, dat we op dezen klassieken bodem der vrijheid dat woord gebruiken kunnen zonder eenigen semietischen bijmaak en dat ook de ware Christen met eerbied opzien kan tot den jood *Oppenheim*.

Ook met medelijden, — is 't anders denkbaar?... .

Als de Groote Verzoendag aanbrak, vertoefde ook *Oppenheim* den ganschen dag in de Synagoge, — hoe kan de Christen anders dan betreuren, dat het „Oude Volk” nog altijd het deksel op het aangezicht ligt, zoodat ze al maar blijven nederzitten onder de schaduwen des Ouden Verbonds en niet kennen den troost van de vergeving der zonden, die niet slechts anderen *maar ook mij*, alle! hoe zwaar, hoe menigmaal wij ook zijn wetten schonden, om des bloeds van Christus' wille, genadiglijk vergeven zijn!

Doch daarnaast eeren we 't in een man als *Oppenheim*, dat hij hoewel het Evangelie verwerpende, toch De Wet trouw bleef, — zoo anders dan het vrijzinnig jodendom, dat lacht om den godsdienst der vaders.

Groninger van geboorte was hij daar na volbrachte studiën eerst secretaris der stad, later hoogleeraar en werd na luttele jaren te Leiden benoemd, waar hij 't grootste deel van zijn levenswerk heeft verricht.

Och, dat is werk, de meesten hooren er zoo niet van... Een Fokker kennen ze wel, die immers vliegtuigen bouwt; een Berlage ook nog wel, die de Amsterdamsche Beurs heeft gebouwd... 't is werk dat voor óógen is... maar een *Oppenheim*, tja! wat heeft die eigenlijk gebouwd...?

Met uw verlof, hij heeft onder meer en voornamelijk ons gemeenterecht en administratief recht gebouwd, — de grondstoffen en de grondslagen wáren er, maar *hij* is een der grootste, zoo niet de allergrootste bouwmeester geweest.

'k Zie iemand, die 't nog niet precies begrijpt... Kijk, als een Fokker niet goed gebouwd is en averij krijgt en naar beneden stort, zoo kan dit den droeven dood beteekenen van een paar uitstekende piloten. En als de Amsterdamsche Beurs ineenzonk, dan gaf 't een reuzepuin hoop en de handel was een paar dagen in de war. Maar Fokker zou dra een nieuw vliegtuig nóg nauwkeuriger beproeven en de handel zou heel spoedig een ander onderdak vinden.

Maar, als bij manier van spreken, op één dag ons gansche staats- en gemeenterecht ineens stortte, dan was er geen wet, orde, regel en bestuur meer en hadden we de volslagen anarchie.

Allicht, dat nú ook de niet-ingewijde iets van de waardij van 't werk van een *Oppenheim* schatten kan. P. BR.